

hogy uralkodójuk járadékot kíván biztosítana számunkra, de mi a felajánlott ezüstöt nem kívánjuk elfogadni, megrettenve kérdezzetik: „Miféle emberek ezek?”¹¹⁵

A NAGASZAKI KERESZTÉNYELLENES ÍTÉLET (1597)

Tíz évvel a kereszténykiltó határozatot követően a katolikusoknak egy még súlyosabb válsággal kellett szembesülniük Japánban. 1596. augusztus 27-én egy Manilából Acapulcoba tartó spanyol vitorlás, a San Felipe hajótörést szenvedett Sikoku partjainál. Az ezüstöt és aranyat szállító hajó értékes rakományát a helyi vezetők kimentették, és elkobozták. A spanyolok Hidejosihoz fordultak sérelmeik orvoslásáért. Ügyüket illetően bizakodóak voltak, annál is inkább, hiszen Hidejosi nem sokkal az incidens előtt kapta meg a „Japán jezsuita püspöke” megítélt címet, és úgy tűnt, mindenben elégedett a keresztényekkel. A San Felipe kapitánya azonban végzetes hibát követett el: Fülöp király erős hatalmával dicsekedett és nyíltan beismerte, hogy a spanyol tengerentúli birodalom a spanyol hittérítő szerzetesek úttörő tevékenységére lett alapozva.¹¹⁶

Hidejosi haragra gerjelt. Számos ember volt a környezetében, a buddhista papokat is beleértve, akik figyelmeztették őt, hogy a külföldi papok az idegen invázió előfutárai. Ezt látszott alátámasztani az a tény, hogy az 1593-ban a Fülöp-szigetéről Japánba érkező ferencesek egyszerűen figyelmen kívül hagyták Hidejosi rendeletét, és nyíltan hirdették az evangéliumot, sőt két konventet és kórházat is alapítottak.¹¹⁷ Hidejosi számára úgy tűnt, hogy a figyelmeztetések beigazolódnak. Letartóztatott néhány, a ferencesek által megtérített személyt, és 1597. február 5-én halálra ítélte 26 keresztényt, köztük hat spanyol származású ferences szerzetest, három japán jezsuitát és tizenhét japánt, akik a ferenceseket segítették különböző szolgálatokkal.

¹¹⁵ *En la Corte de Hideyosi Toyotomi* por Emilio Sola <http://www.archivodelafrontera.com/wp-content/uploads/2011/07/A-PAC02-hidevoshi.pdf> (2012. 09.03.).

¹¹⁶ 1587-re már mintegy 250 000 hívőt számláló katolikus közösség élt Japánban. 1597-re pedig számuk már 300 000 fölé nőtt. Központjuk Nagaszaki volt.

¹¹⁷ *Szentek élete*, 109.

Tudomásunkra jutott, hogy az alábbi emberek érkeztek Luzonból¹¹⁸ követi minőségben, és Meakó¹¹⁹ városában maradtak hirdetve a kereszténység törvényét, amit a legnagyobb szigorral megtiltottam az elmúlt években. Megparancsolom ezért, hogy ezek elítéltessenek, együtt azokkal a japánokkal, akik követték az ő törvényüket. Így tehát ezt a huszonhatot feszítsék keresztre Nagaszakiban.

Továbbá ismételten megtiltom törvényük hirdetését a jövőben, származzanak azok bárkitől.

Továbbá megparancsolom a következő végrehajtását: ha valaki arra vete-medne, hogy megsértse ezt a parancsot, fenyítessék meg egész nemzetségével.

[Kelt:] Kejcsó 1. évében, a 11. Hold, 10. napján.¹²⁰

A jezsuita Fray Juan de Santa María 1601. évi művében közli először spanyol nyelven a mártíromságot szenvedettek névsorát:

- Paulo Suzuki, kórházigondnok, származik Oariból, a fráterek prédikátor-tolmácsa.
- Gábrriel del Reino Isceből, a fráterek neveltje, 19 éves.
- Juan Kizuja, származik Meakóból, a fráterek szomszédja és bizalmasa.
- Tóme Ixe Danki, a fráterek tolmácsa, meakói szomszédja.
- Francisco Ciudadano de Meaco, a fráterek orvosa és tolmácsa.
- Tóme Cosaqui, megtért, aki segédkezett a frátereknek a miséknél, 15 éves, Miguel Cosaqui fia.
- Joaquin Saquier, származik Oszakából, a fráterek szakácsa.
- Ventura, származik Meakóból, aki hitét megtagadta, azután kibékült a Szent Egyházzal.¹²¹
- León Carazuma, származik Oariból, a fráterek főtolmácsa.
- Matias, származik Meakóból.

¹¹⁸ Fülöp-szigetek.

¹¹⁹ Kiotó.

¹²⁰ Az ítélet spanyol eredetijét közli: Marín, Fermín: El Japón Tokugawa. *Cudernos Historia*, 16. 2001/250. 15.

¹²¹ Az eredeti spanyol szöveg itt a nagybetűs „Iglesia” szót használja, amely a spanyol nyelvben a katolikus egyházat jelenti.

- *Fray Francisco de San Miguel*,¹²² laikus fráter, származik Parillából, Palencia egyházmegyéből.
- *Fray Francisco Blanco*,¹²³ lelkész és prédikátor, Condado de Monterreyből, a galíciai Orense egyházmegyéből, 26 éves.
- *Fray Gonzalo García*,¹²⁴ laikus fráter, származik Bazaynból, Kelet-Indiából, egy Portugés nevű férfi és egy ugyancsak Indiából való asszony fia.
- *Fray Felipe de Jesus vagy de las Casas*,¹²⁵ kórista [akolitus] származik Mexikóból, spanyol szülők fia.
- *Fray Martin de la Ascensión*, más néven *de Aguirre*,¹²⁶ Lelkész¹²⁷ és prédikátor. Teológiai lektor, származik Vergarából, Guipúzcoa tartományból.
- *Fray Pedro Babtista*,¹²⁸ lelkész és prédikátor. Komisszárius, származik San Sebastiánból, Ávila egyházmegyéből.
- *Antonio*, megtért, származik Nagaszakiból, aki segíti a miséken a szent komisszáriust, 13 éves, egy kínai apa és egy japán anya fia.
- *Luis*, megtért, *Mártires de León* és *Paulo Ibariqui unokaöccse*, származik Oariból, 12 éves.
- *Paulo Ibariqui*, Oariból, meakói lakótárs.
- *Juan de Goto*,¹²⁹ származik a Goto-szigetéről, a Jézus Társaság papjainak neveltje, 19 éves.
- *Paulo Michi*,¹³⁰ a Jézus Társaság testvére¹³¹ és prédikátora, japán nemzetiségű.

¹²² San Michelei Ferenc (spanyol ferences).

¹²³ Blanco Ferenc (spanyol ferences).

¹²⁴ García González (spanyol ferences).

¹²⁵ De Las Casas Fülöp (spanyol ferences).

¹²⁶ Aguirrei Márton (spanyol ferences).

¹²⁷ Az eredeti spanyol szövegben a „Lelkész” szót nagybetűvel írták. Ennek megfelelően ezt követi a magyar fordítás is. Ez minden bizonnyal az atya magasabb minőségére utal a többi fráterrel szemben. Jelentése ennek megfelelően talán „Főlelkész” vagy „Főpap”, de az is lehet, hogy egyszerű helyesírási hibáról van szó, habár, véleményem szerint, ez utóbbi valószínűsége igen csekély, hiszen tudjuk, hogy Aguirrei Márton azon három pap egyike volt, akit fel is szenteltek.

¹²⁸ Blázquez Péter Battista (spanyol ferences).

¹²⁹ Gotói Szóan János (japán jezsuita).

¹³⁰ Miki Pál (japán jezsuita). Japán leghíresebb szónoka, aki még a kereszten is hirdetett. Az egész vértanúcsoportot róla szokás elnevezni. Miki Szent Pál és társai lettek a Távols-Kelet első kanonizált szentjei 1862-ben.

¹³¹ Minden bizonnyal úgy érti, hogy a Társaság tagja.

- *Diego Quizay*,¹³² *oszakai lakos, a Társaság utolsóként befogadott tagja, a Mártírok Napján fogadtak be.*
- *Miguel Cozaqui*, *a 15 éves Tomé apja, szintén keresztre feszítve.*
- *Pedro Suquexiero*, *mivel elkísérte a szenteket, az örök láncra verték őt és megfeszítették velük együtt.*
- *Cosme Taquia*, *származik Oari Királyságból, meakói lakos, segédletet vállalt a fráterek által vezetett szegények kórházában.*
- *Francisco Carpintero*, *aki Pedro Suquexiróval tartott, elkísérve a szenteket Meakóból, láncra verve és megfeszítette velük együtt.*¹³³

Miután döntést hoztak a perbe fogottak felett, mindegyiküket megcsonkították, és hármásával kocsira kötözve körbehurcolták őket Meakón, majd útnak indították Nagaszakiba, ahol a halálos ítéletet végre kellett hajtani rajtuk. Az út egy hónapig tartott, amelynek nagy részét gyalog kellett megtenniük. A politikai kormányzat szándéka az volt, hogy a menet elrettentse a japán keresztényeket hitük gyakorlásától.¹³⁴ Az út végén, Nagaszakiban keresztre feszítették a huszonhat elítéltet, akik a *Te Deum* című zsoltárt énekelve viselték szenvedésüket. Életüket végül két-két szamuráj lándzsákkal oltotta ki.¹³⁵

Annak, hogy a keresztényellenes politika és a hittérítők letartóztatása nem folytatódott tovább egyetlen oka volt: 1598-ban meghalt Tojotomi Hidejosi, és a megváltozott politikai helyzetben a hatalomra törő daimjóknak, nagyhatalmi terveik véghezviteléhez szükségük volt az európaiakra.

Főképp egyikük ismerte fel az ibériaiakban rejlő lehetőségeket: Tokugava Iejaszu.

¹³² Kisai Jakab (japán jezsuita).

¹³³ Fray Juan de Santa María: *Relación del Martirio de seis Padres Descalços Franciscos, tres hermanos de la Compañía de Jesus diecisiete Japones Christianos padecieron en Japon*. Madrid. 1601. In: Marín, 15–16.

¹³⁴ Ám jelentősen elszámították magukat. A későbbiekben ennek éppen ellenkezője következett be: a keresztény közösségeket még inkább megerősítette az eset.

¹³⁵ *Szentek élete*, 110.